

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра загальної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Освітня програма: «Психологія»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29. 08.
2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологія праці
Викладач (-і)	Карпюк Юлія Ярославівна
Контактний телефон викладача	+ 380 50 911 2701
Е-mail викладача	yulia.karpyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щопонеділка
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс «Психологія праці» є складовою частиною блоку фундаментальних загально- психологічних дисциплін, які визначають підготовку професійних психологів. Передумовами для вивчення дисципліни виступає оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення навчальних дисциплін «Загальна психологія», «Історія психології», «Філософія», «Соціальна психологія», «Психологія управління», «Вікова психологія», «Педагогічна психологія».</p> <p>Вивчення курсу «Психологія праці» є необхідною умовою засвоєння компетентностей у відповідності із першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, набуття професійної кваліфікації: психолог.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета – формування цілісної системи знань про закономірності функціонування та активізації психічних функцій людини в процесі трудової діяльності; соціально- психологічні і мотиваційні механізми ефективної праці; психологічні особливості профорієнтації, професійної адаптації, професійної реабілітації, професійного відбору, професійної підготовки кадрів, психологічні особливості різних видів трудової діяльності тощо.</p> <p>Завдання – сформулювати систему знань теоретичного та практичного характеру, які стосуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - змісту та місця психології праці в системі наукового знання, історії її становлення, законів, принципів, підходів, методів, психологічного сенсу 	

праці;

- розвитку суб'єкта праці в процесі професіоналізації та професіогенезу особистості, професійної орієнтації та переорієнтації людини, вибору професії, побудови кар'єри тощо;
- базових навичок вдосконалення виробничих відносин і підвищення якості праці;
- психологічних проблем стимулювання трудової діяльності та мотивації праці, проблем успішності, працездатності та професійного потенціалу сучасного працівника, самореалізації особистості у різних видах професійної діяльності, а також психологічних проблем вивчення професій у сучасних соціокультурних умовах.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

Програмні результати навчання :

У результаті вивчення дисципліни студент повинен демонструвати наступні результати :

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання. ПР11. Складати та реалізовувати план

консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	053 Психологія	4	Нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет та завдання психології праці.	1	2	7
Тема 2. Історія виникнення та розвиток психології праці.	0	2	7
Тема 3. Природничо-наукові засади вивчення психології праці, методологія та методи дослідження.	1	2	7
Тема 4. Праця як предмет вивчення та наукового дослідження.	2	2	7
Тема 5. Людина як суб'єкт у психології праці.	2	2	7
Тема 6. Динаміка психічних станів у трудовій діяльності.	2	2	7
Тема 7. Професійно значущі властивості	2	2	7

особистості і їх динаміка.			
Тема 8. Формування професійних вмінь і навичок.	2	2	8
Тема 9. Психолог праці як суб'єкт трудової діяльності.		2	2
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
	Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Лекція	-
	Семінарсько-практичне заняття (усні відповіді, тестовий контроль)	30
	Самостійна робота (КСР)	5
	ІНДЗ	5
	Контрольна робота	10
	Максимальна кількість балів (Іспит)	50
	Загальна кількість балів	100
<p>В межах 9 запланованих семінарських занять є обов'язковими 4 усних відповідей, які оцінюються як кожна окремо по 3 бали.</p> <p>Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, сприяти розвитку аналітичного мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні, визначені теми, займати чітку професійну та громадянську позицію.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Завдання 1. Написати реферат про сучасний напрям досліджень у галузі психології праці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висвітлено сутнісний зміст обраного напрямку. 2. Розкрито ключові теоретичні положення даного напрямку. 3. Аналітично описано 1-3 приклади успішного застосування положень обраного напрямку. <p><i>Критерії оцінки до завдання 1:</i></p> <p><i>Відмінно (5 балів)</i> – правильний, достатньо повний і систематизований виклад усіх складових завдання; представлено змістовну презентацію;</p> <p><i>Добре (4)</i> – загалом правильне, розлоге й систематизоване, але притаманні незначні упущення, невідповідності й неточності; зроблено презентацію;</p> <p><i>Задовільно (3)</i> – змістова основа правильна, але спрощене й</p>	

	<p>звужене; презентація відсутня; <i>Незадовільно (2)</i> – ключові положення кожного етапу окреслено фрагментарно, поверхово, хаотично; презентація відсутня.</p> <p>Завдання 2. Обґрунтувати ключові методи дослідження у психології праці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Висвітлено сутнісний зміст методів дослідження та їх наукові засади. 2. Аналітично описано 1-3 приклади успішного використання методів дослідження у психології праці. <p><i>Критерії оцінки до завдання 2:</i> <i>Відмінно (5)</i> – належним чином розроблено і репрезентовано усі складові; <i>Добре (4)</i> – роботі притаманні окремі упущення й неточності; <i>Задовільно (3)</i> – роботу виконано із 2 критеріями із неточностями; <i>Незадовільно (2)</i> – роботу виконано із 1 критерієм.</p> <p>Завдання 3. Розробити план консультування особи, яка переживає кризу професійного розвитку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основа («каркас») плану – представлено основні етапи консультування особи, яка переживає професійну кризу. 2. Присутній стислий опис кожного представленого компонента процесу консультування. 3. Описано шляхи застосування розробленого плану на практиці та очікувані результати. <p><i>Критерії оцінки до завдання 3:</i> <i>Відмінно (5)</i> – належним чином розроблено і репрезентовано усі складові; <i>Добре (4)</i> – розробленому плану притаманні окремі упущення й неточності; <i>Задовільно (3)</i> – розроблено план із 2 критеріями із неточностями; <i>Незадовільно (2)</i> – розроблено план із 1 критерієм.</p>
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані закріпити у студентів конкретні знання з дисципліни, сприяти розвитку аналітичного мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню

	<p>проводити дискусії на актуальні, визначені теми, займати чітку професійну та громадянську позицію.</p> <p><i>Критерії оцінювання:</i></p> <p>5 – виконано всі завдання семінарського заняття, подано обґрунтовані висновки відповідно до поставлених завдань; студент попередньо підготовлений до заняття, присутній на парі та бере активну участь у занятті; завдання здано вчасно.</p> <p>4 – виконано всі завдання семінарського заняття, можливі деякі неточності, недостатньо обґрунтовані або ж допущеними незначними помилками висновки, які загалом відповідають поставленим завданням; студент попередньо підготовлений до заняття, присутній на парі та бере активну участь у занятті; завдання здано вчасно або ж із запізненням до тижня;</p> <p>3 – виконано не всі завдання семінарського заняття, допущено багато помилок у висновках, вони необґрунтовані; або ж студент прийшов не підготовлений до заняття; завдання здано невчасно</p> <p>2 – завдання виконані частково (біля 50%)</p> <p>0 – завдання не виконано</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Основними критеріями, що характеризують умови допуску студента до підсумкового оцінювання результатів навчання із «Психологія праці», є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни; 2) проходження всіх тестових завдань у системі дистанційного навчання; 3) наявність мінімум однієї оцінки за усну відповідь.
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю: Іспит</p> <p>Білет складається із 4 описових питань по тематиці навчальних занять курсу.</p> <p><i>Критерії оцінки:</i></p> <p>50 – виконано всі завдання, подано обґрунтовані висновки відповідно до поставлених завдань.</p> <p>40 – виконано всі завдання, можливі деякі неточності, недостатньо обґрунтовані або ж допущеними незначними помилками висновки, які загалом відповідають поставленим завданням.</p> <p>30 – виконано не всі завдання заняття, допущено багато неточностей чи помилок у висновках, висновки необґрунтовані;</p>

25 – завдання виконані частково (біля 50%)
0 – завдання не виконано.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Ті, хто не виконали тести, практичні завдання, завдання самостійної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена відповідно до розроблених критеріїв.

У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.

Академічна доброчесність:

Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника, а саме:

- [Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)
- [Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату](#)
- [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)
- [Наказ 1093_ про створення комісії](#)
- [Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)
- [Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”](#)

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <http://surl.li/fvwyl>

Відвідування занять: Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформувати систему знань та ґрунтовно підготуватись до заліку.

Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.)

За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного

виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час (відповідно до розкладу) відпрацювати пропущені аудиторні заняття.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Студенти, які вивчають дисципліну «Загальна психологія» зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт, а саме : усно перездати пропущену тему, виконати завдання самостійної роботи, законспектувати вказану літературу, написати тестові завдання (на платформі дистанційного навчання), реферату/доповіді та словника психологічних термінів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора No819 від 29.11.2019) – https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/

8. Рекомендована література

1. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. 2-ге вид., пер. і доп. – К.: Знання, 2008. 655 с. westudents.com.ua/knigi/530-psihologiya-prats-baklitskiyo.html
2. Балл Г.О., Бастун М.В., Гордієнко В.І., Красильникова Г.В., Красильников С.Р. Психологія праці та професійної підготовки особистості: Навч. посіб. Хмельницький: ТУП, 2001. 330 с.
3. Баріхашвілі І.І. Психологічні основи профорієнтації і професійного самовизначення. Навчальний посібник. К.: Ніка-Центр, 2008. 208 с.
4. Карпенко Г.В. Психологія праці та вибір професії: Навч.-метод. посібник. Суми : Університетська книга, 2008. 168 с.
5. Кожан Т.О. Професійна орієнтація: Навч. посіб. К., 2009. 214 с.
6. Корольчук М.С. Психофізіологія діяльності / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 395 с.
7. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: Навч. посіб. для слухачів та студ. ВНЗ. К.: НікаЦентр, 2006. 532 с.
8. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навч. посібник/заред.М.С. Корольчука. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004. 400 с.
9. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: Підручник / Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2003. 367 с.
10. Малхазов О. Р. Психологія праці : навч. посіб. / Малхазов О. Р. К. : НАУ, 2008. 168 с.

11. Малхазов О. Р. Професійний відбір та впровадження новітніх технічних засобів у роботі з персоналом / О. Р. Малхазов, О. М. Кокурн // Соціальна психологія. 2005. № 4 (12). С. 84–90.
12. Нагаєв В.М. Конфліктологія: Курс лекцій. К.: ЦНЛ, 2004. 198 с.
13. Психологія праці: навч. посіб. / Г.В. Ложкін, Н.Ю. Воленюк, О.О. Солтик; за заг. ред. Г.В. Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.
15. Рибалка В. В. Психологія праці особистості : навч.-метод. посіб. / Рибалка В. В. К. ; Кременчук: ПП Щербатих, 2006. 76 с.
16. Траверсе Т. М. Психологія праці: навч.-метод. посіб. / Траверсе Т. М. К. : ІПО Київського нац. у-ту імені Тараса Шевченка, 2004. 116 с.
17. Lopez. (2009). The encyclopedia of positive psychology. Wiley-Blackwell Pub. <https://doi.org/10.1002/9781444306002>
18. Neal. (2018). Handbook of personal and organizational transformation (Neal, Ed.). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-66893-2>
19. Ones. (2016). SAGE Handbook of Industrial, Work & Organizational Psychology, 2e, V1 : Personal Psychology and Employee Performance (Second Edition) (2nd ed.). Sage Publications Ltd.
20. Ones. (2018). The handbook of industrial, work and organization psychology. [Volume 2], Organizational psychology (Ones, Ed.; 2nd edition.). SAGE Publications.
21. Ones. (2018). The handbook of industrial, work and organization psychology. [Volume 3], Managerial psychology and organizational approaches (Ones, Ed.; 2nd edition.). SAGE Publications.
22. Rogelberg. (2017). The Sage encyclopedia of industrial and organizational psychology (Rogelberg, Ed.; Second edition.). Sage.
23. Schmitt. (2012). The Oxford handbook of personnel assessment and selection. Oxford University Press.
24. Spielberger. (2004). Encyclopedia of applied psychology (1st ed.). Elsevier Academic Press.
25. Weiner. (2013). Industrial and organizational psychology (Second edition.). John Wiley & Sons, Inc.
26. Zedeck. (2011). APA handbook of industrial and organizational psychology (1st edition). American Psychological Association.

Допоміжна

1. Богиня Д.П. Ефективність праці в ринковій економіці / Д.П. Богиня, А.М. Шевченко // Україна: аспекти праці. 1996. № 4. С. 3-6.
2. Вимоги до конкурентоспроможного спеціаліста / Т.В. Андрущенко

// Педагогіка і психологія проф. освіти. 2007. № 5. С. 43-47.

3. Вірна Ж. П. Мотиваційно-сміслова регуляція у професіоналізації психолога : моногр. / Вірна Ж. П. Луцьк : «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003. 320 с.

4. Кисельов М.М. Феномен діяльності в реаліях сьогодення /М.М. Кисельов // Філософія. Антропологія. Екологія: Альманах. Вип. 1. К.: Стилосо, 2000. С. 45-55.

5. Литвинова Н.М. Профорієнтація як засіб підготовки учнівської молоді до праці // Педагогіка і психологія проф. освіти. 2007. № 3. С. 200- 210.

6. Логіка людської діяльності в управлінні соціальними системами / О.С. Пономарьов // Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соц. 2007. № 1. С. 6- 14.

7. Малюська В. А. Лідерські якості керівника – умова ефективного функціонування трудового колективу /В. А. Малюська

8. Нікітенко О.Я., Нікітенко Є.М. Студент вищого навчального закладу як суб'єкт ринку праці // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. 2006. № 4. С. 128-132.

9. Нікольська Л.В. Сучасні моделі профорієнтаційного забезпечення безробітних у діяльності зарубіжних служб зайнятості // Педагогіка і психологія проф. освіти. 2007. № 5. С. 201-210.

10. Озерська О.Ю. Підготовка менеджерів японських компаній // Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол. 2008. № 1. С. 60-65.

11. Психологічний клімат колективу / Упоряд.: О.Марінушкіна, за заг. ред. С. Максименко, О. Главник К.: Главник, 2004. 96 с.

Професійний та особистісний розвиток майбутніх фахівців / Г. Дегтярьова, Л. Руденко, М. Федюк // Педагогіка і психологія проф. освіти. 2008. № 1. С. 203-211.

12. Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник / Ф. І. Хміль. К.: Академвидав, 2003. 608 с.

**Викладач доцент кафедри загальної психології
КАРПЮК Юлія Ярославівна**